

Archeologisch vooronderzoek Oostakker (Gent) – Krijtestraat

Natasja Reyns, Bénédicte Cléda en Liesbeth Claessens

Colofon

Rapporten van het archeologisch onderzoeksbureau All-Archeo bvba 249

Aard onderzoek: Prospectie

Vergunningsnummer: 2014/494

Naam aanvrager: Natasja Reyns

Naam site: Oostakker (Gent) – Krijtestraat

Opdrachtgever: PROMOVAL nv, Lindestraat 13, B-9240 ZELE

Opdrachtnemer: All-Archeo bvba, Laagstraat 12, B-9140 TEMSE

Administratief toezicht: Nancy Lemay, agentschap Onroerend Erfgoed Oost-Vlaanderen, Virginie

Lovelinggebouw, Koningin Maria Hendrikaplein 70 bus 91

B-9000 GENT

Rapportage: All-Archeo bvba

All-Archeo bvba

Laagstraat 12

B-9140 Temse

info@all-archeo .be

0478 36 57 07

0498 15 84 40

D/2015/12.807/2

© All-Archeo bvba, 2015

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en /of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever.

All-Archeo bvba aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek. De aanbevelingen dienen louter ter advisering van het bevoegde gezag, zijnde het agentschap Onroerend Erfgoed.

Inhoudsopgave

1 INLEIDING.....	5
2 ADMINISTRATIEVE FICHE.....	7
3 PROJECTGEGEVENS EN AFBAKENING ONDERZOEK.....	9
3.1 Afbakening studiegebied.....	9
3.2 Onderzoeksopdracht.....	10
4 BESCHRIJVING REFERENTIESITUATIE.....	11
4.1 Landschappelijke context.....	11
4.1.1 Topografie.....	11
4.1.2 Hydrografie.....	11
4.1.3 Bodem.....	12
4.2 Beschrijving gekende waarden.....	13
4.2.1 Historische gegevens.....	13
4.2.2 Archeologische voorkennis.....	15
5 RESULTATEN TERREINONDERZOEK.....	17
5.1 Toegepaste methoden & technieken.....	17
5.2 Bespreking sporen	20
5.2.1 Noordwestelijke zone (WP1-2).....	20
5.2.1.1 Gracht.....	20
5.2.1.2 Kuilen.....	20
5.2.1.3 Paalsporen.....	21
5.2.2 Zuidoostelijke zone (WP3-7).....	24
5.2.2.1 Greppels.....	24
5.2.2.2 Kuilen.....	25
5.2.2.3 Natuurlijke sporen	26
6 WAARDERING, ANALYSE VAN DE GEPLANDE SITUATIE: EFFECTEN, EN ADVIES.....	27
7 BIBLIOGRAFIE.....	29
7.1 Publicaties.....	29
7.2 Websites.....	29
8 BIJLAGEN.....	31
8.1 Lijst van afkortingen.....	31
8.2 Glossarium.....	31
8.3 Archeologische periodes.....	31
8.4 Plannen en tekeningen.....	31
8.5 Harrismatrix.....	32
8.6 Sporenlijst.....	33
8.7 Vondstenlijst.....	34
8.8 CD-rom.....	34

1 Inleiding

Op het terrein zal een verkaveling in verschillende fasen gerealiseerd worden. Het archeologisch projectgebied beslaat fase 1 en 2. Naar aanleiding van deze plannen werd voorafgaand een prospectie met ingreep in de bodem geadviseerd door het agentschap Onroerend Erfgoed. Het doel van deze prospectie met ingreep in de bodem is een archeologische evaluatie van het terrein.

Het terreinwerk werd uitgevoerd op 17 december 2014, onder leiding van Natasja Reyns. De bedoeling van het onderzoek was om binnen het plangebied archeologisch erfgoed te karteren en het eventueel aanwezige archeologisch erfgoed te lokaliseren, te interpreteren en te waarderen. Op die manier kan advies uitgebracht worden over eventuele vervolgstappen met betrekking tot het archeologisch vrijgeven van het plangebied en het definiëren van eventuele sites die verder onderzocht dienen te worden.

De eindbeslissing over het vrijgeven van de gronden en/of archeologisch vervolgonderzoek ligt bij het agentschap Onroerend Erfgoed.

2 Administratieve fiche

Administratieve gegevens	
<i>Naam van de opdrachtgever</i>	PROMOVAL nv
<i>Naam van de uitvoerder</i>	All-Archeo bvba
<i>Naam van de vergunninghouder</i>	Natasja Reyms
<i>Beheer en plaats van de geregistreerde data en opgravingsdocumentatie</i>	Wordt overgedragen aan de Dienst Stadsarcheologie en Stadsarchief
<i>Beheer en de plaats van de vondsten en stalen</i>	Niet van toepassing
<i>Projectcode</i>	2014/494
<i>Vindplaatsnaam</i>	Oostakker (Gent) – Krijtestraat
<i>Locatie met vermelding van provincie, gemeente, deelgemeente, plaats, toponiem en minimaal 4 xy-Lambertcoördinaten</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Provincie: Oost-Vlaanderen • Locatie: Oostakker • Plaats: Krijtestraat • x/y Lambert 72-coördinaten: <ul style="list-style-type: none"> – 107947, 196690 – 108056, 196590 – 107999, 196526 – 107947, 196572
<i>Kadasterperceel met vermelding van gemeente, afdeling, sectie, perceelsnummer(s)</i>	Gent, Oostakker, afdeling 17, sectie B, Perce(e)l(en) : 1367f (partim), 1368a
<i>Kaart van het onderzoeksgebied op basis van de topografische kaart op schaal 1:10000</i>	Zie 4.1.1 Topografie
<i>Begin- en einddatum uitvoering onderzoek</i>	17 december 2014
Omschrijving van de onderzoeksopdracht	
<i>Verwijzing naar de bijzondere voorwaarden, die zijn opgenomen in de vergunning</i>	Bijzondere voorwaarden bij de vergunning voor een archeologische prospectie met ingreep in de bodem: Gent, Krijtestraat
<i>Omschrijving van de archeologische verwachtingen</i>	Op basis van deze gegevens blijken zich vlak bij het onderzoeksgebied enkele resten uit de Romeinse periode, de volle middeleeuwen en de nieuwe/nieuwste tijd te bevinden. Het gaat daarbij om resten van bewoning en een wegtracé. De nabijheid van eerdere vondsten wijst er op dat deze resten zich mogelijk verder buiten deze gebieden uitstrekken, naar de omringende terreinen en bijgevolg mogelijk ook naar dit onderzoeksterrein.
<i>Wetenschappelijke vraagstelling met betrekking tot het onderzoeksgebied</i>	De bedoeling van het onderzoek is het vaststellen van de eventuele aanwezige archeologische waarden en deze in relatie tot hun context te interpreteren en zo correct mogelijk te waarderen om de gevolgen van de geplande bedreiging te kunnen inschatten. Hieruit moet dan een advies voortvloeien met betrekking tot de volgende stappen. Dit kan het vrijgeven van de terreinen of de noodzaak van een eventueel vervolgonderzoek omvatten. Om een weloverwogen waardering te kunnen voorstellen, is een prospectie met ingreep in de bodem aangewezen.
<i>Doelen en wensen van de natuurlijke persoon of rechtspersoon die door zijn actie of acties de ingreep van de bodem veroorzaakt of noodzakelijk maakt</i>	Op het terrein zal een verkaveling in verschillende fazen gerealiseerd worden. Dit impliceert dat het bestaande bodemarchief grondig verstoord zal

	worden.
<i>Eventuele randvoorwaarden</i>	Niet van toepassing
Eventuele raadpleging van specialisten	
<i>Omschrijving van de inbreng van specialisten als hun advies werd ingewonnen bij substantiële staalname voor specialistisch onderzoek</i>	Niet van toepassing
<i>Omschrijving van de inbreng van specialisten als zij betrokken worden bij de conservatie</i>	Niet van toepassing
<i>Omschrijving van de algemene wetenschappelijke adviezen door personen die buiten het project stonden</i>	Dienst Stadsarcheologie en Stadsarchief

3 Projectgegevens en afbakening onderzoek

3.1 Afbakening studiegebied

Het projectgebied is gelegen in de provincie Oost-Vlaanderen, stad Gent (Fig. 1), deelgemeente Oostakker. Het is volgens het gewestplan gelegen in woongebieden (0100).

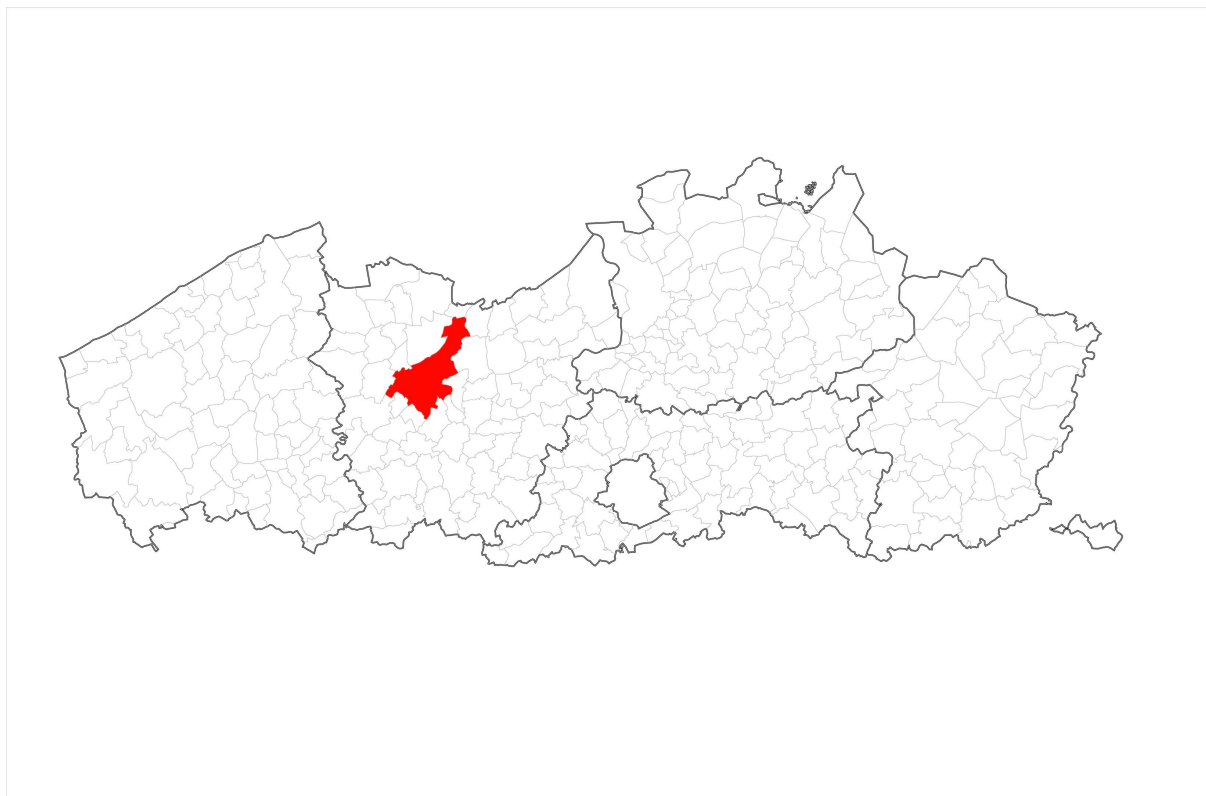

Fig. 1: Situeringplan Gent

Fig. 2: Kleurenorthofoto met een situering van het onderzoeksgebied (<http://www.geopunt.be/kaart>)

Het projectgebied (Fig. 2) is gelegen ten zuiden van het centrum van Oostakker en grenst in het noordwesten aan de Krijtestraat. Ten zuidwesten van het projectgebied loopt de Goedlevenstraat, ten noordoosten de Hollenaarstraat en ten zuidoosten de Zangvogelstraat.

3.2 Onderzoeksopdracht

De bedoeling van het onderzoek is het vaststellen van de eventuele aanwezige archeologische waarden en deze in relatie tot hun context te interpreteren en zo correct mogelijk te waarderen om de gevolgen van de geplande bedreiging te kunnen inschatten. Hieruit moet dan een advies voortvloeien met betrekking tot de volgende stappen. Dit kan het vrijgeven van de terreinen of de noodzaak van een eventueel vervolgonderzoek omvatten. Om een weloverwogen waardering te kunnen voorstellen, is een prospectie met ingreep in de bodem aangewezen.

Hierbij moeten minimaal volgende onderzoeksvragen beantwoord worden:

- Zijn er sporen aanwezig, zijn de sporen natuurlijk of antropogeen en kunnen uitspraken gedaan worden met betrekking tot datering of fasering? Op basis van welke elementen kunnen de sporen gedateerd worden?
- In hoeverre is de bodemopbouw intact? Wat is de implicatie voor de bewaringstoestand van de sporen?
- Hoe goed is de leesbaarheid van de archeologische sporen?
- Kan op basis van het sporenbestand in de proefsleuven een uitspraak worden gedaan over de aard en omvang van occupatie?
- Zijn er indicaties (greppels, grachten, lineaire paalzettingen, ...) die kunnen wijzen op een inrichting van een erf/nederzetting?
- Zijn er indicaties voor de aanwezigheid van funeraire contexten?
- Welke zone komt in aanmerking voor een eventueel vervolgonderzoek? Wat is de verwachte spoordensiteit?
 1. Wat is de ruimtelijke afbakening (in drie dimensies) van de zones voor vervolgonderzoek?
 2. Welke vraagstellingen zijn voor vervolgonderzoek relevant?
 3. Welke aspecten verdienen bijzondere aandacht, zowel vanuit methodologie als aanpak voor het vervolgonderzoek? Welke vraagstellingen zijn voor vervolgonderzoek relevant?
 4. Zijn er voor de beantwoording van deze vraagstellingen natuurwetenschappelijke onderzoeken nodig? Zo ja, welke type staalnames zijn hiervoor noodzakelijk en in welke hoeveelheid?

4 Beschrijving referentiesituatie

4.1 Landschappelijke context

4.1.1 Topografie

Op de topografische kaart is het gebied gelegen op een hoogte van ongeveer 7,5 m TAW (Fig. 4). Er zijn weinig hoogteverschillen op het terrein zelf waar te nemen.

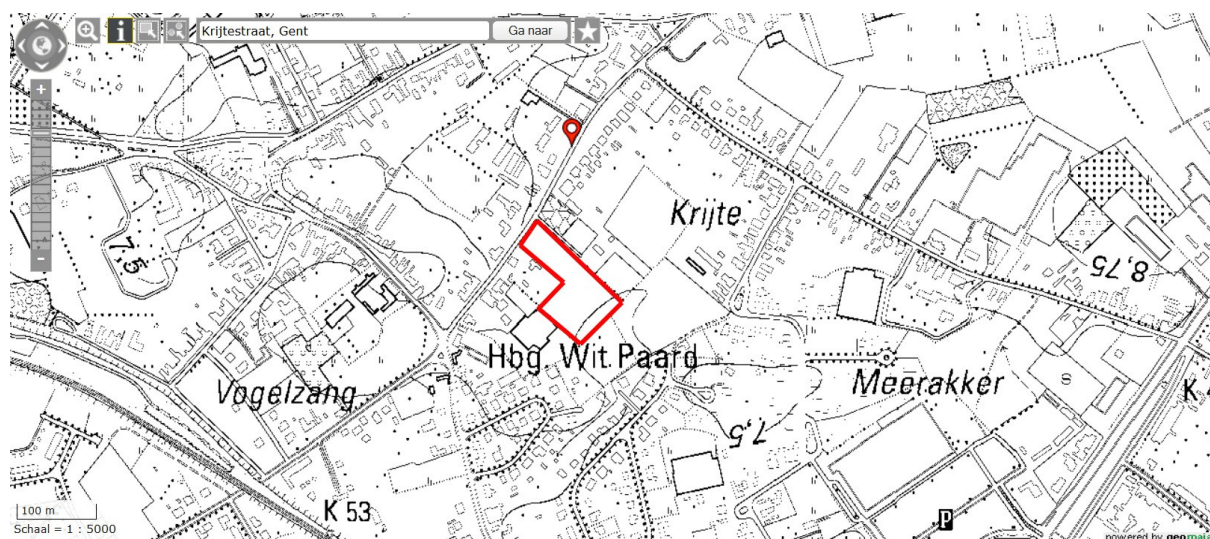

Fig. 3: Topografische kaart met aanduiding van het onderzoeksgebied (<https://www.dov.vlaanderen.be>)

4.1.2 Hydrografie

Het gebied is op hydrografisch vlak gelegen binnen het Beneden-Scheldebekken, in de subhydrografische Oude Schelde vanaf Gentbruggesluis + Schelde tot monding Molenbeek/Gondebeek (excl) (Fig. 4).

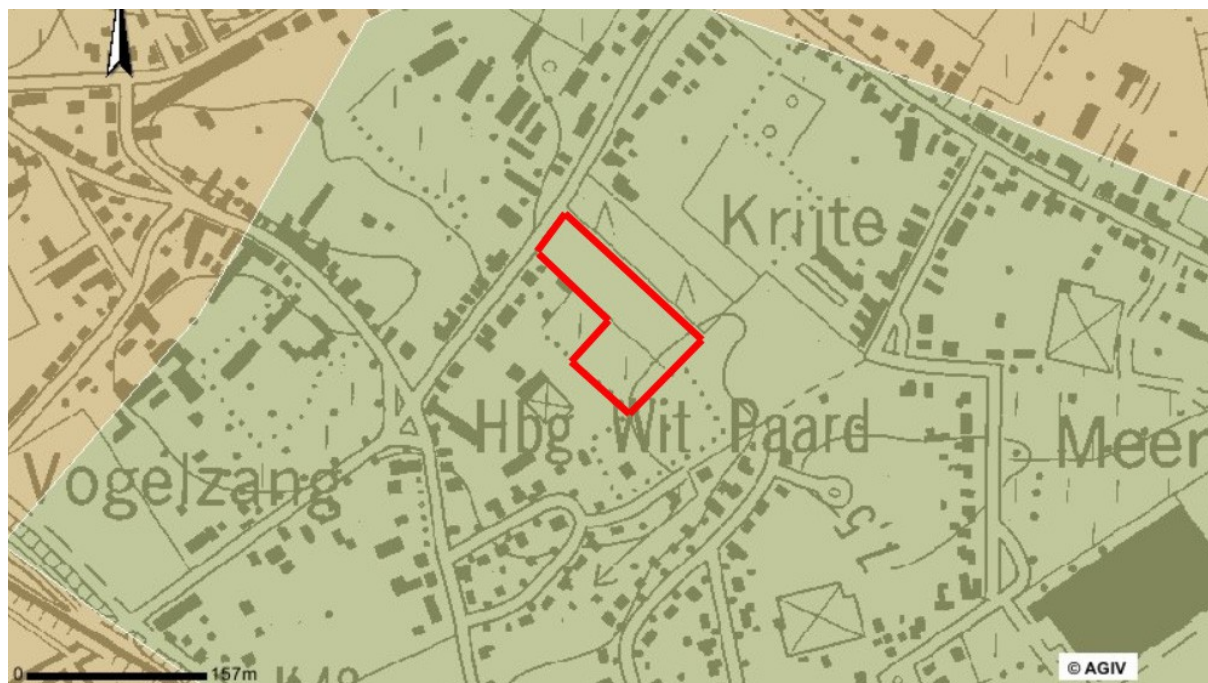

Fig. 4: Hydrografie (<http://geo-vlaanderen.agiv.be/geo-vlaanderen/vha>)

4.1.3 Bodem

Het gebied is gelegen in de Zandstreek. De geologische ondergrond van het terrein bestaat uit de Formatie van Lede (Ld), gekenmerkt door lichtgrijs fijn zand, soms kalksteenbanken, kalkhoudend, fossielhoudend (*Nummulites variolarius*), soms glauconiethoudend, basisgrind.¹

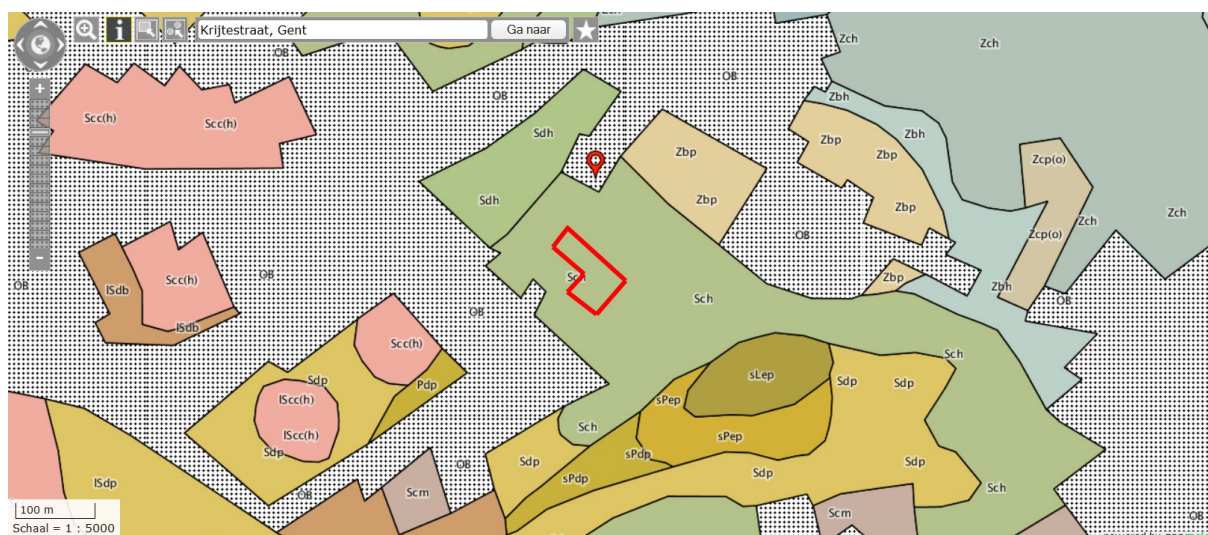

Fig. 5: Bodemkaart met aanduiding van het onderzoeksgebied (<https://www.dov.vlaanderen.be>)

In het onderzoeksgebied is de bodem aangegeven als een matig droge lemig zandbodem met verbrokkelde ijzer en/of humus B horizont (Sch) (Fig. 5).² Ten noorden van het projectgebied treft men een matig natte lemig zandbodem met verbrokkelde ijzer en/of humus B horizont aan

¹ <http://dov.vlaanderen.be>

² <http://dov.vlaanderen.be>

(Sdh). Ten noordoosten van het projectgebied wordt de bodem gekenmerkt als een droge zandbodem zonder profiel (Zbp). Ten zuiden van het onderzoeksgebied zijn er verschillende bodems, namelijk een matig natte lemig zandbodem zonder profiel (Sdp), een natte zandleembodem zonder profiel (sLep), een natte licht zandleembodem zonder profiel (sPep) en een matig natte licht zandleembodem zonder profiel (sPdp).

Over het volledige onderzoeksterrein werden twee soorten bodemopbouw vastgesteld. De eerste werd geregistreerd in werkputten 1, 4 en 5, en bestaat uit een A-horizont (teelaarde), gevolgd door de C-horizont, met daartussen een gebioturbeerde laag. In werkputten 2 en 3 bevindt er zich onder de A-horizont nog een dun restant van een B-horizont en opnieuw een gebioturbeerde laag, alvorens er de overgang is naar de C-horizont.

Werkputten 6 en 7 hebben dezelfde opbouw als werkputten 2 en 3, maar hierin valt ook nog een oudere A2-horizont op te merken, onder de A- en boven de B-horizont. Opmerkelijk is tevens dat zich een dikker afdekkend pakket bevindt boven de C-horizont in werkputten 6 en 7, dan in de andere werkputten. Mogelijk zijn deze vaststellingen te verklaren doordat het westelijke deel van het terrein, waar werkputten 6 en 7 aangelegd werden, bebost was voor aanvang van het onderzoek.

Fig. 6: WP3PR1

Fig. 7: WP7PR1

Het archeologisch niveau bevindt zich op een diepte tussen 32 en 58 cm onder het maaiveld, op een hoogte tussen 6,18 en 7,92 m TAW. Het terrein helt licht af richting het zuiden.

4.2 Beschrijving gekende waarden

4.2.1 Historische gegevens

De omgeving van het onderzoeksgebied was waarschijnlijk reeds vanaf de 7de eeuw eigendom van de Gentse Sint-Baafsabdij of onderdeel van het Sint-Baafsdomein. Oostakker werd voor het eerst vermeld in de 11de eeuw. De Gentse Sint-Baafsabdij verwierf sinds haar oprichting geleidelijk aan bijna heel de heerlijkheid Oostakker.³

³ Gysseling 1974; Poelman 1975

Fig. 8: Kabinetskaart van de Oostenrijkse Nederlanden met een situering van het onderzoeksgebied (<http://www.geopunt.be/kaart>)

Op de kabinetskaart van de Oostenrijkse Nederlanden, opgenomen op initiatief van graaf de Ferraris (1771-1778), kan gezien worden dat het projectgebied gelegen is in landbouwgebied (Fig. 8). Nergens is bebouwing te zien. De Krijtestraat is goed te herkennen.

Op de Atlas cadastral parcellaire de la Belgique van Popp (1842-1879) kan gezien worden dat evenmin bebouwing aanwezig is op het terrein (Fig. 9). De percellering op de kaart sluit aan bij de huidige percellering.

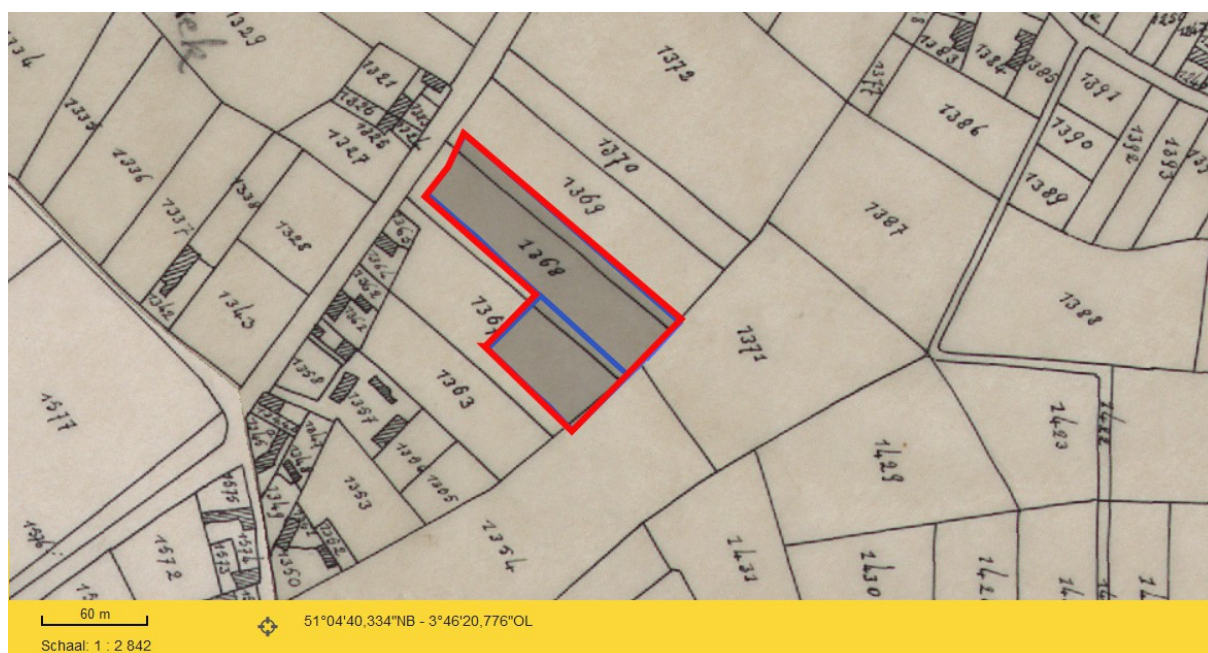

Fig. 9: Atlas cadastral parcellaire de la Belgique van Popp met een aanduiding van het onderzoeksgebied (<http://www.geopunt.be/kaart>)

4.2.2 Archeologische voorkennis

Vlak bij het projectgebied zijn volgens de Centrale Archeologische Inventaris (Fig. 10) verschillende archeologische waarden aanwezig:

Fig. 10: Overzichtskartaal CAI.

Ten noorden

- CAI 160727: Oostakker - Krijtstraat I. Hier werden parallelle lineaire sporen aangetroffen, die vermoedelijk karrensporen van een wegtracé zijn. De sporen zijn te dateren in de nieuwe tijd.⁴

Ten westen

- CAI 32173: Sint-Amandsberg - Waterstraat I. De bewoningssporen die hier werden aangetroffen werden gedateerd in de Romeinse periode, op basis van één scherf, die in één van zeven kuilen werd gevonden. In een oude ploeglaag bevonden zich verschillende fragmenten tegulae.⁵
- CAI 160725: Oostakker - Waterstraat I. Ook hier werd een wegtracé uit de nieuwe tijd vastgesteld, herkenbaar aan de hand van karrensporen. Het tracé ligt in het verlengde van de sporen op locatie CAI 160727.⁶
- CAI 207363: Sint-Amandsberg - Ombeekhof. Enkele bewoningssporen gaan terug op de volle middeleeuwen. Daarnaast zijn er ook enkele sporen uit de nieuwe en nieuwste tijd.⁷

Op basis van deze gegevens blijken zich vlak bij het onderzoeksgebied enkele resten uit de Romeinse periode, de volle middeleeuwen en nieuwe/nieuwste tijd te bevinden. Het gaat daarbij om resten van bewoning en een wegtracé. De nabijheid van eerdere vondsten wijst er op dat deze

⁴ <https://cai.onroenderfgoed.be/locatie/160727>

⁵ <https://cai.onroenderfgoed.be/locatie/32173>

⁶ <https://cai.onroenderfgoed.be/locatie/160725>

⁷ <https://cai.onroenderfgoed.be/locatie/207363> ; Reyns N., Dierckx L. 2014: Archeologisch vooronderzoek Sint-Amandsberg (Gent)- Ombeekhof - Ombeekstraat, Rapporten All-Archeo 208, Bornem.

resten zich mogelijk verder buiten deze gebieden uitstrekken, naar de omringende terreinen en bijgevolg mogelijk ook naar dit onderzoeksterrein.

5 Resultaten terreinonderzoek

5.1 Toegepaste methoden & technieken

De totale af te graven oppervlakte bedroeg minstens 12,5 % van het te prospecteren terrein, respectievelijk 10 % door middel van proefsleuven en 2,5 % door middel van kijkvensters en/of dwarssleuven. De bovengrond werd verwijderd tot op het archeologisch leesbare niveau, bepaald door de leidinggevende archeoloog.

Tijdens het onderzoek werd de methode van continue sleuven gebruikt:

- parallelle proefsleuven ononderbroken over het volledige terrein;
- de afstand tussen de proefsleuven bedroeg niet meer dan 15 m (van middenpunt tot middenpunt);
- de minimale breedte van een sleuf was één graafbak breed, in dit geval 2 m.

Alle sporen, werkputten en minstens één representatief bodemprofiel per werkput werden fotografisch vastgelegd. De profielen werden zo gekozen dat een overzicht verkregen werd van de bodemopbouw van het volledige onderzoeksgebied. Daarnaast werden alle hoofdmeetpunten, proefsleuven, vlakken, profielen, sporen en aanlegvondsten topografisch ingemeten.

Het projectgebied omvat een oppervlakte van circa 1 ha (10184 m²). Het onderzoek geeft volgende getallen als resultaat:

- Onderzoekbare zone: 10184 m²
 - Te onderzoeken zone door middel van proefsleuven = 10 % of 1018 m²
 - Te onderzoeken zone door middel van kijkvensters en dwarssleuven = 2,5 % of 254 m²
- Onderzochte oppervlakte: 1460 m² = 14,34% van de onderzoekbare zone
 - Aantal aangelegde werkputten: 7 = 1172 m²
 - Aantal aangelegde kijkvensters: 3 = 288 m²

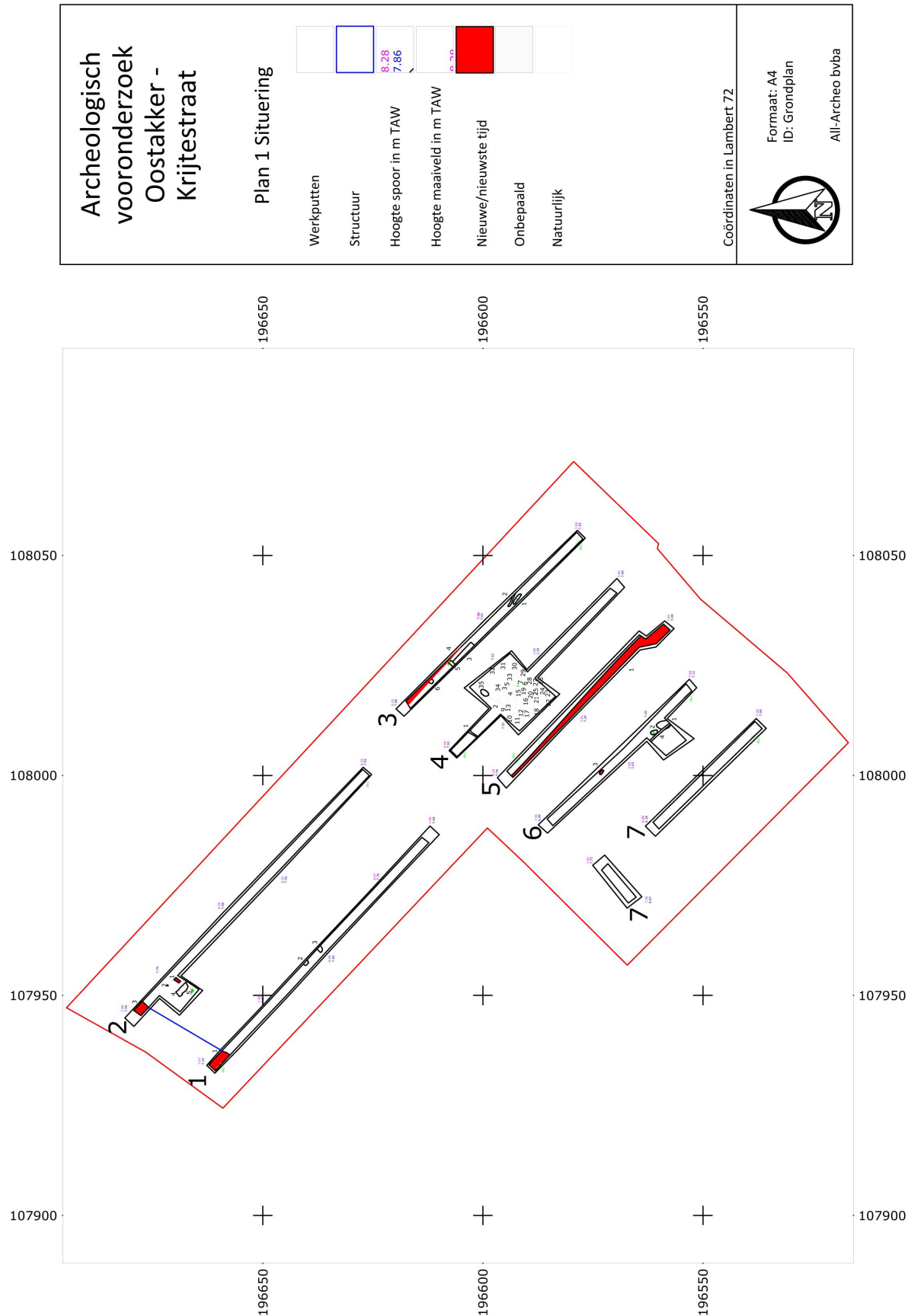

Fig. 11: Situering

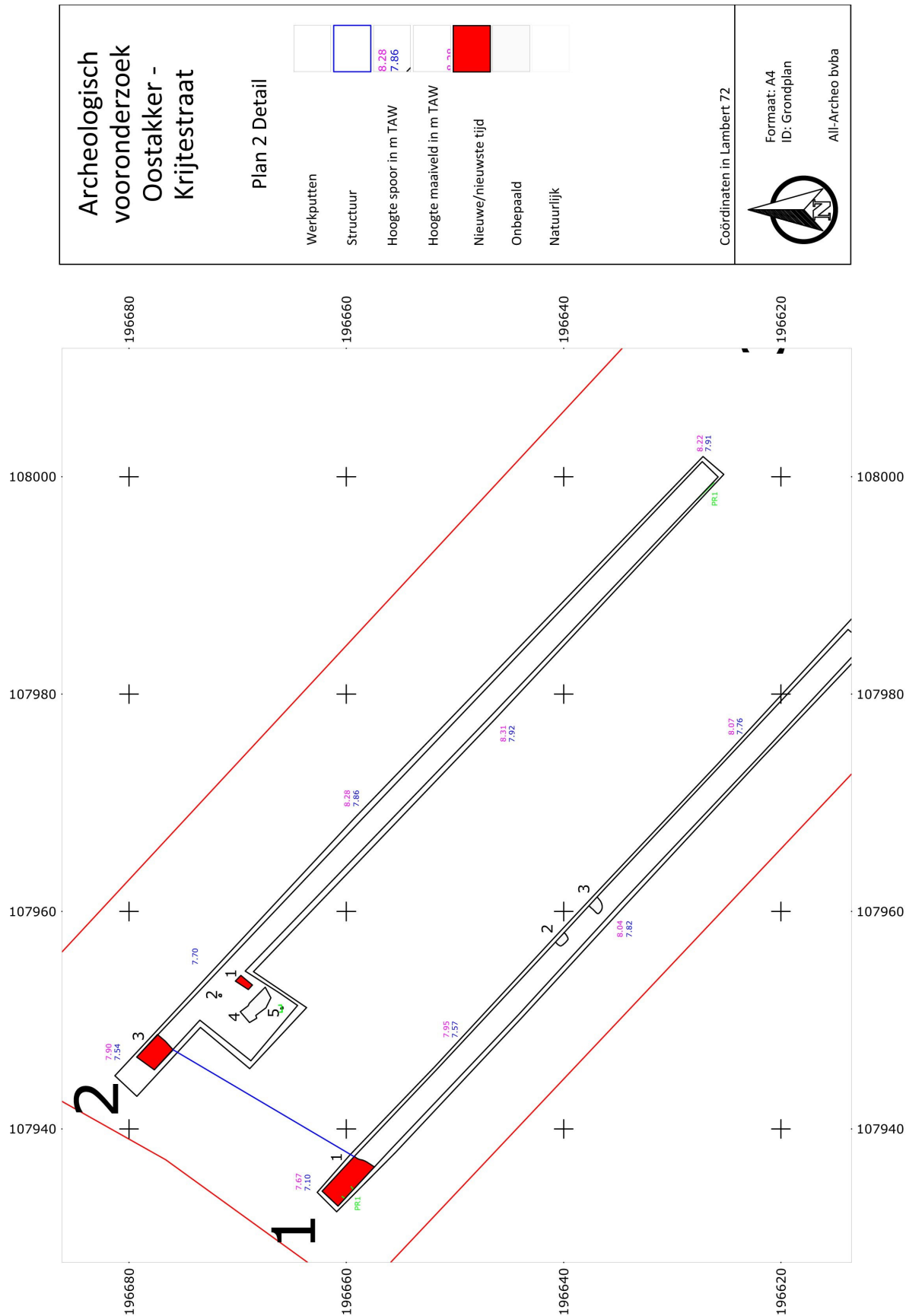

Fig. 12: Plan detail 2 noordwestelijke zone

5.2 Bespreking sporen

5.2.1 Noordwestelijke zone (WP1-2)

5.2.1.1 Gracht

Aan de zijde van de Krijtestraat werd in werkputten 1 en 2 een gracht gevonden (WP1S1 en WP2S3). Deze werd gecoupeerd ter hoogte van WP1S1 en bleek 1,76 m diep te zijn. De vulling in bovenaan is donkergrijs van kleur met zwarte vlekken. Er konden acht lagen onderscheiden worden in het profiel (a t.e.m. h). Het gaat om een opeenvolging van homogene donkergrijze lagen en witgele gevlekte lagen. De gracht heeft een noordnoordoost-zuidzuidwest oriëntatie en is minimaal 4,7 m breed. Er werd geen vondstmateriaal in aangetroffen. Het verloop van de gracht loopt parallel aan de weg uit die op de historische kaarten te zien is en is vermoedelijk op basis daarvan in de nieuwe tijd te dateren.

Fig. 14: WP1S1

Fig. 13: WP1S1 Profiel

5.2.1.2 Kuilen

Er bevonden zich enkele kuilen in de noordwestelijke zone, namelijk WP1S2-3 en WP2S1-4. WP1S2 en WP2S1-4 hebben een homogene donkergrijze vulling, terwijl WP1S3 dan weer donkergrijs van kleur is met zwarte vlekken. WP2S1 is rechthoekig van vorm en meet 70 cm bij 1,4 m. WP1S2 is 1,2 m breed, WP1S3 is 1,1 m breed en WP2S4 meet 1,4 bij 3,4 m. Alle drie zijn ze onregelmatig van vorm. Ook hier werd geen vondstmateriaal in aangetroffen. De kuilen kunnen dus niet gedateerd worden. In WP2S1 zaten sintels, wat wijst op een datering in de nieuwste tijd.

Fig. 15: WP1S2

Fig. 16: WP1S3

Fig. 17: WP2S4

5.2.1.3 Paalsporen

De paalsporen in de noordwestelijke zone zijn WP2S2-5. WP2S2 is donkergrijs van vulling met lichtere grijze vlekken. De vulling bevatte brokjes verbrande leem. Het spoor is rond van vorm en heeft een diameter van 25 cm. WP2S5 heeft een donkerzwarte vulling met grijze vlekken. Het spoor is rond van vorm en heeft een diameter van 17 cm. Na couperen bleek dit spoor nog 14 cm diep bewaard te zijn. Wederom werd er geen vondstmateriaal aangetroffen.

Fig. 19: WP2S5

Fig. 18: Doorsnede van WP2S5

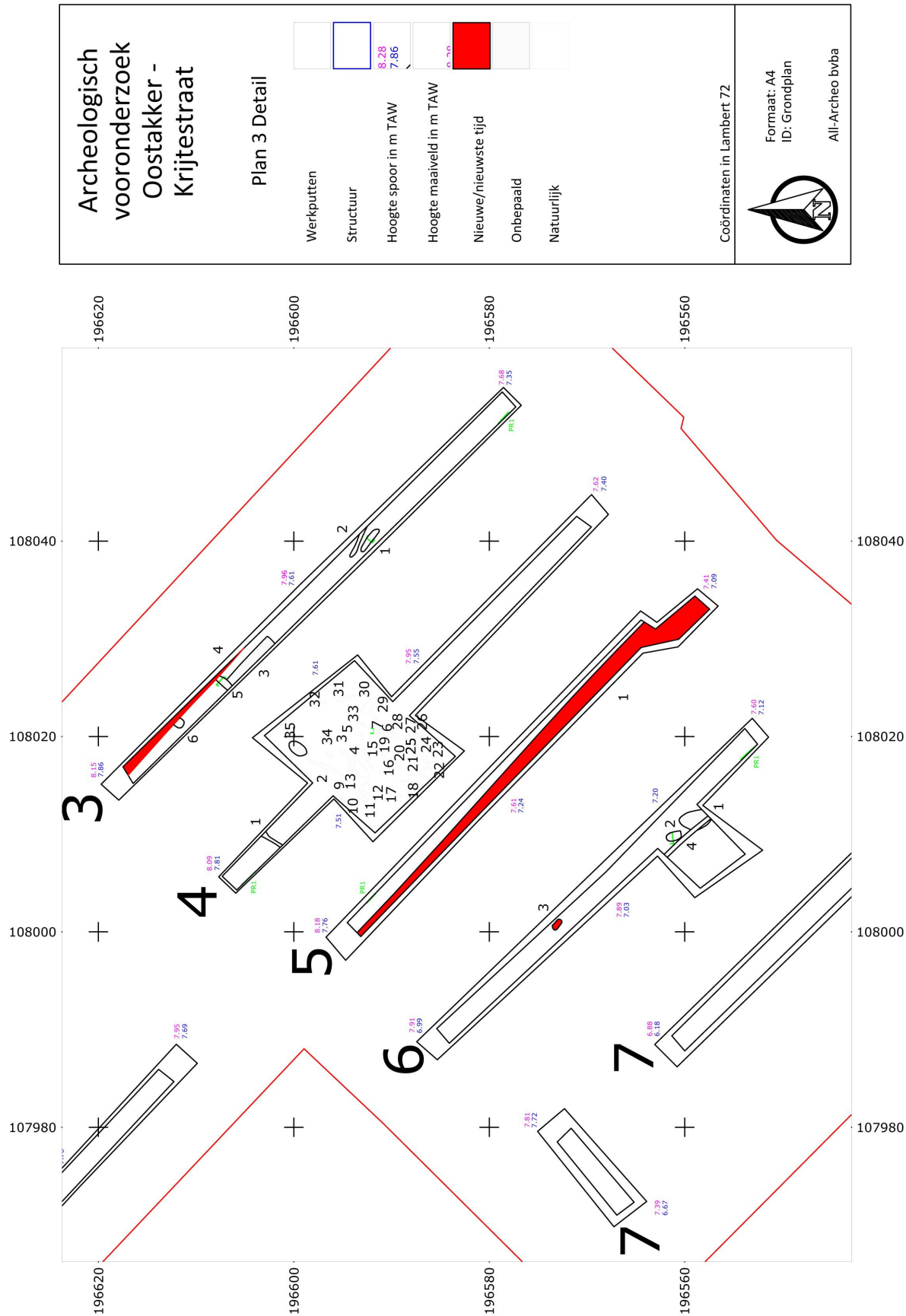

Fig. 20: Plan detail 3 zuidoostelijke zone

5.2.2 Zuidoostelijke zone (WP3-7)

In werkput 7 werden geen sporen geregistreerd.

5.2.2.1 Greppels

In de zuidoostelijke zone werden enkele greppels geregistreerd. Het gaat om WP3S1-2, WP3S4-5, WP4S1, WP5S1 en WP6S4.

WP3S1-2-4 heeft een donkergrijze tot zwarte gevlekte vulling. WP3S5 is donkergrijs tot bruin van kleur. WP4S1 heeft een donkergrijze vulling met grote zwarte en bruine vlekken. De vulling van WP5S1 is donker grijsgeel gevlekt van kleur en WP6S4 heeft een homogene zwarte vulling.

WP3S1-2 hebben een noordwest-zuidoost oriëntatie en zijn respectievelijk 60 en 40 cm breed. Na couperen bleek WP3S1 nog maximaal 38 cm diep bewaard. WP3S5 heeft een noordoost-zuidwest oriëntatie en is 75 cm breed. Het oversnijdt kuil WP3S3 en wordt zelf oversneden door greppel WP3S4. Na couperen bleek deze greppel nog 50 cm diep bewaard te zijn. Ook WP4S1 heeft een noordoost-zuidwest oriëntatie en varieert in breedte van 30 tot 60 cm. WP6S4 heeft een noordwest-zuidoost oriëntatie, is 45 cm breed en oversnijdt kuil WP6S1. In geen enkele greppel werd vondstmateriaal aangetroffen, dat een aanwijzing kan zijn voor de datering van de greppels.

WP3S4 en WP5S1 hebben een noordwest-zuidoost oriëntatie. WP3S4 heeft een minimale breedte van 1 m en WP5S1 is minstens 2,8 m breed. Deze greppels zijn zichtbaar als perceelsgrenzen op de historische kaarten. Ze kunnen daarom ten minste teruggevoerd worden tot de nieuwe tijd.

Fig. 21: WP3S1-2

Fig. 22: WP3S5 (linksboven WP3S3, onderaan WP3S4)

Fig. 23: WP5S1

Fig. 24: WP6S2-4 (bovenaan WP6S1)

5.2.2.2 Kuilen

De sporen die als kuilen werden geïnterpreteerd, zijn WP3S3-6, WP4S35 en WP6S1-3. WP3S3-6 zijn donkergrijs van kleur met grote zwarte en bruine vlekken. WP3S3 meet 6,1 bij minimaal 1 m. Het spoor wordt oversneden door greppel WP3S5, dat op zijn beurt oversneden wordt door WP3S4. Aangezien WP3S4 gedateerd kan worden in de nieuwe tijd of vroeger, kan hetzelfde gezegd worden over WP3S3-5. WP3S6 is rechthoekig van vorm, met een breedte van 95 cm. Ook dit spoor wordt oversneden door WP3S4 en kan dus ten laatste in de nieuwe tijd worden gedateerd.

WP4S35 is een ovale kuil van 1,2 bij 2 m en heeft een donkere bruinigrijze gevlekte vulling. Sporen WP6S1-3 hebben een zwarte homogene vulling en zijn ovaal van vorm. WP6S1 meet 2 bij 3,3 m, WP6S2 meet 90 cm bij 1,55 m en WP6S3 meet 60 cm bij 1,2 m. Zoals al eerder aangehaald bij de paragraaf over de greppels, wordt WP6S1 oversneden door WP6S4 (zie Fig. 24). WP6S2 werd gecoupeerd en bleek nog 10 cm diep bewaard te zijn.

In WP6S3 werden sintels aangetroffen, wat wijst op een datering in de nieuwste tijd. In de andere kuilen werd vondstmateriaal aangetroffen. Bijgevolg kunnen de kuilen enkel gedateerd worden op basis van hun stratigrafische relaties.

Fig. 26: WP3S3

Fig. 25: WP3S6

Fig. 27: WP4S35

Fig. 28: WP6S3

5.2.2.3 Natuurlijke sporen

In werkput 4 werden verschillende natuurlijke sporen geregistreerd, namelijk WP4S2 tot en met WP4S34. WP4S7 werd gecoupeerd ter evaluatie. Het grillige verloop van de sporen wijst niet op een planmatige aanleg. Tevens kon er ook geen structuur in herkend worden, en na couperen lijkt de doorsnede niet aan te geven dat het om paalsporen gaat. Mogelijk hebben deze sporen iets te maken met dierlijke activiteit in de bodem.

Fig. 29: WP4 Kijkvenster

6 Waardering, analyse van de geplande situatie: effecten, en advies

- Zijn er sporen aanwezig, zijn de sporen natuurlijk of antropogeen en kunnen uitspraken gedaan worden met betrekking tot datering of fasering? Op basis van welke elementen kunnen de sporen gedateerd worden?
 - Op het terrein zijn verschillende sporen aanwezig. Ze zijn voornamelijk geconcentreerd in het uiterste noorden en oosten van het onderzoeksgebied.
 - De aangetroffen sporen zijn zowel antropogeen als natuurlijk van aard.
 - Er werd geen vondstmateriaal aangetroffen, die een aanwijzing voor de datering van de sporen kunnen opleveren. Er zijn wel twee greppels die te zien zijn op de historische kaarten als perceelsgrenzen, en daardoor te dateren vallen in de nieuwe tijd. Verder bevatten enkele sporen sintels in de vulling, waardoor ze te situeren zijn in de nieuwste tijd. Andere dateringen zijn enkel relatief en gebaseerd op stratigrafische relaties.
- In hoeverre is de bodemopbouw intact? Wat is de implicatie voor de bewaringstoestand van de sporen?
 - De bodemopbouw bleek in het westen van het terrein, ter hoogte van werkputten 6 en 7, nog vrij goed bewaard. Dit blijkt uit de aanwezigheid van een A2-horizont en een B-horizont. Bovendien bevond de C-horizont zich in deze zone vrij diep, waardoor het aanwezige bodemarchief goed beschermd gebleven is ten opzichte van bodemversturende activiteiten.
 - Ook in werkputten 2 en 3 waren de resten van een B-horizont aanwezig. De bewaring hiervan wijst er op dat het aanwezige bodemarchief ook in deze zone vrij goed bewaard gebleven is.
 - Daar tegenover staan werkputten 1, 4 en 5. Hier bevond zich een bodemopbouw die bestaat uit een A-horizont, rechtstreeks op de C-horizont. De ondiepe ligging van de C-horizont onder het maaiveld, samen met de scherpe overgang van A- naar C-horizont, wijst er op dat een deel van de bodemopbouw hier verdwenen is. De scherpe overgang lijkt te wijzen op het afgraven van het terrein, vermoedelijk met als doel het terrein te nivelleren. In deze zones is sprake van een aantasting van het bodemarchief.
- Hoe goed is de leesbaarheid van de archeologische sporen?
 - De leesbaarheid van de archeologische sporen is erg goed. De sporen tekenden zich duidelijk af in het vlak.
- Kan op basis van het sporenbestand in de proefsleuven een uitspraak worden gedaan over de aard en omvang van occupatie?
 - Er werden geen duidelijke sporen van bewoning aangetroffen.
- Zijn er indicaties (greppels, grachten, lineaire paalzettingen, ...) die kunnen wijzen op een inrichting van een erf/nederzetting?
 - De aanwezige greppels lijken eerder te wijzen op een systeem van landindeling, dan op een inrichting van een erf of nederzetting. Dit wordt ondersteund door de identificatie van twee van de greppels op de beschikbare historische kaarten.
- Zijn er indicaties voor de aanwezigheid van funeraire contexten?
 - Er zijn geen indicaties gevonden die de aanwezigheid van funeraire contexten impliceren.

- Welke zone komt in aanmerking voor een eventueel vervolgonderzoek? Wat is de verwachte spoordensiteit?
 - Wat is de ruimtelijke afbakening (in drie dimensies) van de zones voor vervolgonderzoek?
 - Er zijn geen zones die in aanmerking komen voor een eventueel vervolgonderzoek. De aanwezige archeologische waarden werden voldoende onderzocht aan de hand van het uitgevoerde archeologische vooronderzoek.
 - De vrijgave van het volledige terrein wordt geadviseerd.
 - Welke vraagstellingen zijn voor vervolgonderzoek relevant?
 - Niet van toepassing.
 - Welke aspecten verdienen bijzondere aandacht, zowel vanuit methodologie als aanpak voor het vervolgonderzoek? Welke vraagstellingen zijn voor vervolgonderzoek relevant?
 - Niet van toepassing.
 - Zijn er voor de beantwoording van deze vraagstellingen natuurwetenschappelijke onderzoeken nodig? Zo ja, welke type staalnames zijn hiervoor noodzakelijk en in welke hoeveelheid?
 - Niet van toepassing.

7 Bibliografie

7.1 Publicaties

Reyns N./L. Dierckx, 2014: Archeologisch vooronderzoek Sint-Amandsberg (Gent)- Ombeekhof - Ombeekstraat, Rapporten All-Archeo 208, Bornem.

7.2 Websites

Agentschap voor geografische informatie Vlaanderen (2014)
<http://geo-vlaanderen.agiv.be/>

Centrale Archeologische Inventaris (2014)
<http://cai.erfgoed.net/cai/index.php>

Databank ondergrond Vlaanderen (2014)
<http://dov.vlaanderen.be>

Geopunt Vlaanderen (2014)
<http://www.geopunt.be/>

Onderzoeksbalans Onroerend Erfgoed Vlaanderen (2014)
Vlaams instituut voor het Onroerend Erfgoed (VIOE)
<http://www.onderzoeksbalans.be>

8 Bijlagen

8.1 Lijst van afkortingen

CAI	Centrale Archeologische Inventaris
TAW	Tweede Algemene Waterpassing
DHM	Digitaal hoogtemodel
WP	Werkput
S	Spoor
PR	Profiel

8.2 Glossarium

Ex situ	Tegenovergestelde van in situ.
Hydrografie	Beschrijving van de fysische eigenschappen van waterlichamen en het aangrenzende land.
In situ	Term gebruikt voor de aanduiding van archeologische resten die in dezelfde toestand worden teruggevonden als ze in het verleden door de mens zijn achtergelaten.
Off-site	Sporen die niet onmiddellijk aan een site kunnen toegewezen worden.
Onderzoeksgebied	Deel van het plangebied dat onderworpen is aan een archeologisch (voor)onderzoek.
Plangebied	Het terrein waarop een bodemverstorende activiteit wordt gepland of uitgevoerd.
Spijker	Bijgebouw dat dienst doet als opslagplaats.

8.3 Archeologische periodes

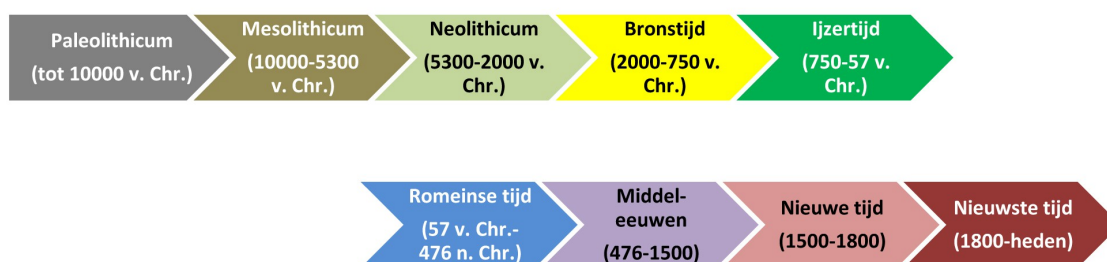

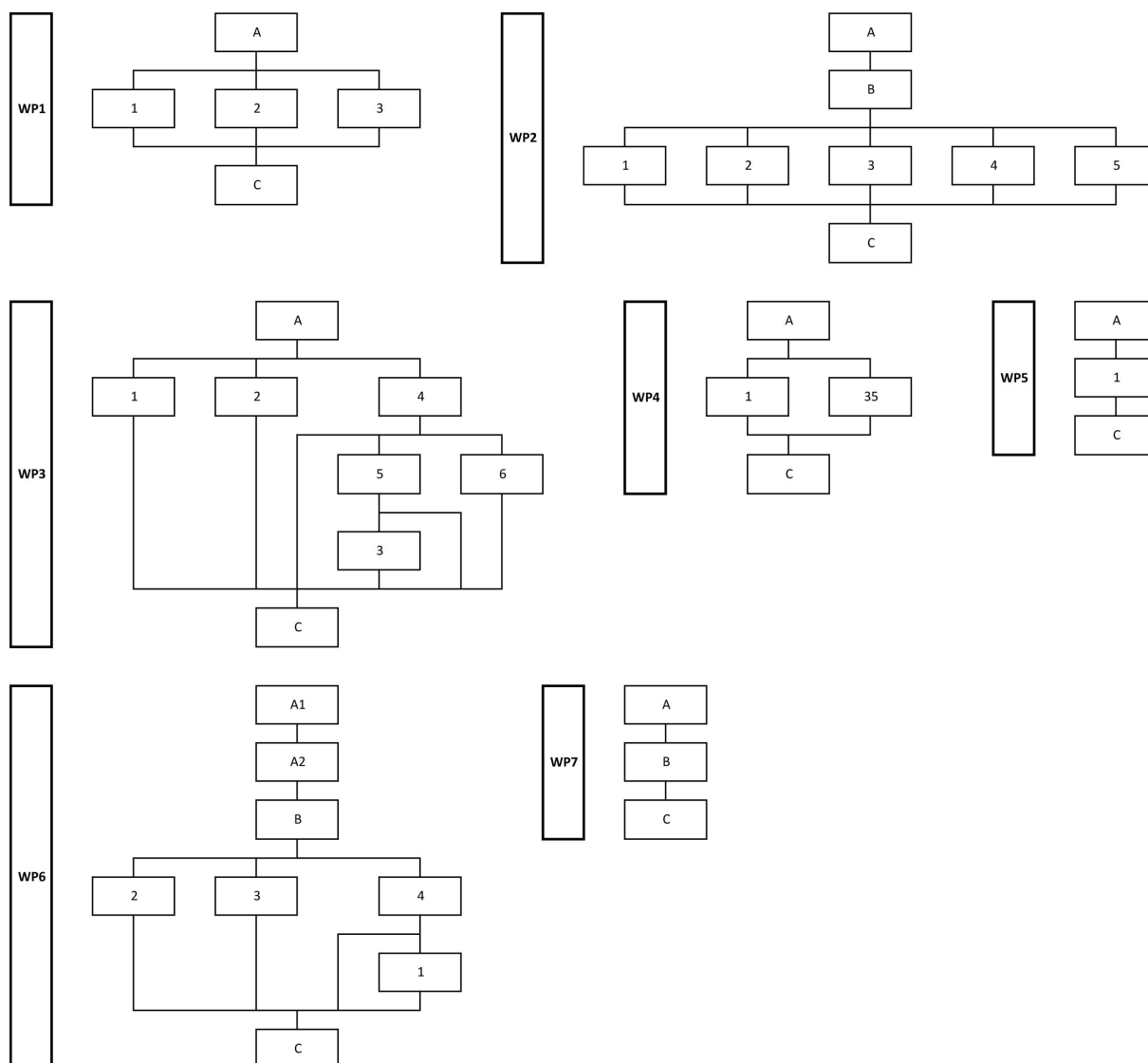
Fig. 30: Archeologische periodes

8.4 Plannen en tekeningen

Plan 1: Situering
 Plan 2: Detail
 Plan 3: Detail

Tekening 1: Profiel- en coupetekeningen

8.5 Harrismatrix

8.6 Sporenlijst

Werkput	Spoor	Kleur			Homogeen/ Heterogeen	Vorm	Interpretatie
		Donker/ Licht	Hoofd- kleur	Bijkleur			
1	1	Donker	Grijs	Zwart	Heterogeen	Langwerpig	Gracht
1	2	Donker	Grijs		Homogeen	Onregelmatig	Kuil
1	3	Donker	Grijs	Zwart	Heterogeen	Onregelmatig	Kuil
2	1	Donker	Grijs		Homogeen	Rechthoekig	Kuil
2	2	Donker	Grijs	Grijs	Heterogeen	Rond	Paalspoor
2	3	Donker	Grijs	Geel Zwart	Heterogeen	Langwerpig	Gracht
2 KV	4	Donker	Grijs		Homogeen	Onregelmatig	Kuil
2 KV	5	Donker	Zwart	Grijs	Heterogeen	Rond	Paalspoor
3	1	Donker	Grijs	Zwart	Heterogeen	Langwerpig	Greppel
3	2	Donker	Grijs	Zwart	Heterogeen	Langwerpig	Greppel
3	3	Donker	Grijs	Zwart Bruin	Heterogeen	Langwerpig	Kuil
3	4	Donker	Grijs	Zwart	Heterogeen	Langwerpig	Greppel
3	5	Donker	Grijs	Bruin	Heterogeen	Langwerpig	Greppel
3	6	Donker	Grijs	Zwart Bruin	Heterogeen	Rond	Kuil
4	1	Donker	Grijs	Zwart Bruin	Heterogeen	Langwerpig	Greppel
4	2	Donker	Grijs	Zwart Bruin	Heterogeen	Langwerpig	Natuurlijk
4	3	Donker	Grijs	Zwart Bruin	Heterogeen	Langwerpig	Natuurlijk
4	4	Donker	Grijs	Zwart bruin	Heterogeen	Rechthoekig	Natuurlijk
4	5	Donker	Grijs	Zwart bruin	Heterogeen	Onregelmatig	Natuurlijk
4	6	Donker	Grijs	Zwart bruin	Heterogeen	Ovaal	Natuurlijk
4	7	Donker	Grijs	Zwart bruin	Heterogeen	Ovaal	Natuurlijk
4	8		Grijs	Zwart bruin	Heterogeen	Onregelmatig	Natuurlijk
4 KV	9	Donker	Grijs	Zwart Bruin	Heterogeen	Langwerpig	Natuurlijk
4 KV	10	Donker	Grijs	Zwart Bruin	Heterogeen	Vierkant	Natuurlijk
4 KV	11	Donker	Grijs	Zwart Bruin	Heterogeen	Ovaal	Natuurlijk
4 KV	12	Licht	Bruin	Geel	Heterogeen	Ovaal	Natuurlijk
4 KV	13	Donker	Grijs	Zwart Bruin	Heterogeen	Onregelmatig	Natuurlijk
4 KV	14	Donker	Grijs	Zwart Bruin	Heterogeen	Onregelmatig	Natuurlijk
4 KV	15	Donker	Grijs	Zwart Bruin	Heterogeen	Langwerpig	Natuurlijk
4 KV	16	Donker	Grijs	Zwart Bruin	Heterogeen	Ovaal	Natuurlijk
4 KV	17	Donker	Grijs	Zwart Bruin	Heterogeen	Ovaal	Natuurlijk
4 KV	18	Donker	Grijs	Zwart Bruin	Heterogeen	Langwerpig	Natuurlijk
4 KV	19	Donker	Grijs	Zwart Bruin	Heterogeen	Ovaal	Natuurlijk
4 KV	20	Donker	Grijs	Zwart Bruin	Heterogeen	Langwerpig	Natuurlijk
4 KV	21	Donker	Grijs	Zwart Bruin	Heterogeen	Langwerpig	Natuurlijk
4 KV	22	Donker	Grijs	Zwart Bruin	Heterogeen	Ovaal	Natuurlijk

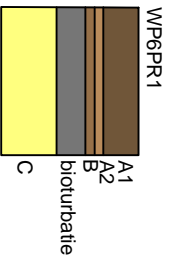
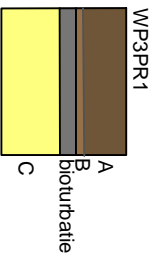
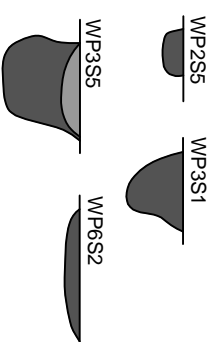
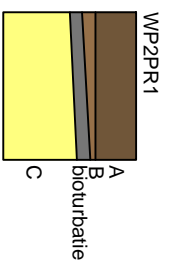
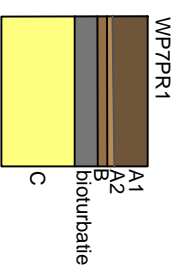
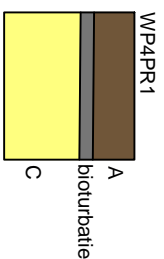
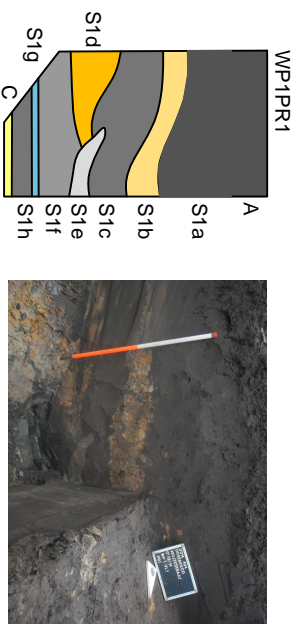
Werkput	Spoor	Kleur			Homogeen/ Heterogeen	Vorm	Interpretatie
		Donker/ Licht	Hoofd- kleur	Bijkleur			
4 KV	23	Donker	Grijs	Zwart Bruin	Heterogeen	Ovaal	Natuurlijk
4 KV	24	Donker	Grijs	Zwart Bruin	Heterogeen	Ovaal	Natuurlijk
4 KV	25	Donker	Grijs	Zwart Bruin	Heterogeen	Langwerpig	Natuurlijk
4 KV	26	Donker	Grijs	Zwart Bruin	Heterogeen	Langwerpig	Natuurlijk
4 KV	27	Donker	Grijs	Zwart Bruin	Heterogeen	Rond	Natuurlijk
4 KV	28	Donker	Grijs	Zwart Bruin	Heterogeen	Onregelmatig	Natuurlijk
4 KV	29	Donker	Grijs	Zwart Bruin	Heterogeen	Langwerpig	Natuurlijk
4 KV	30	Donker	Grijs	Zwart Grijs	Heterogeen	Langwerpig	Natuurlijk
4 KV	31	Donker	Grijs	Zwart Bruin	Heterogeen	Langwerpig	Natuurlijk
4 KV	32	Donker	Grijs	Zwart Bruin	Heterogeen	Langwerpig	Natuurlijk
4 KV	33	Donker	Grijs	Zwart Bruin	Heterogeen	Langwerpig	Natuurlijk
4 KV	34	Donker	Grijs	Zwart Bruin	Heterogeen	Ovaal	Natuurlijk
4 KV	35	Donker	Bruin	Grijs	Heterogeen	Ovaal	Kuil
5	1	Donker	Grijs	Geel	Heterogeen	Langwerpig	Greppel
6	1	Donker	Zwart		Homogeen	Ovaal	Kuil
6	2	Donker	Zwart		Homogeen	Ovaal	Kuil
6	3	Donker	Zwart		Homogeen	Rechthoekig	Kuil
6 KV	4	Donker	Zwart		Homogeen	Langwerpig	Greppel

8.7 Vondstenlijst

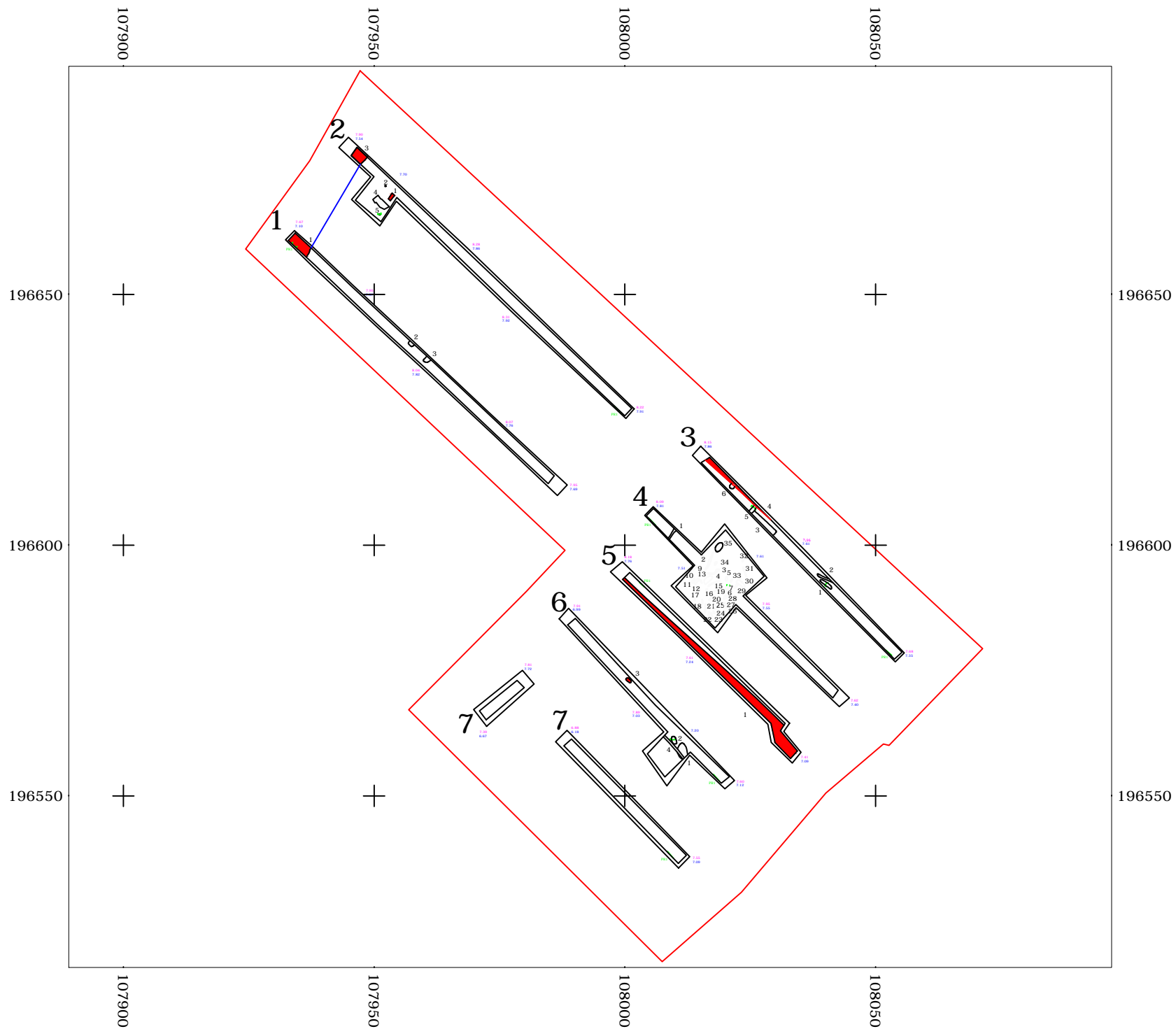
Er werd geen vondstmateriaal aangetroffen.

8.8 CD-rom

Inventarislijsten van het gerecupereerde vondstenmateriaal, van de sporen met beschrijving, van alle tekeningen en van alle foto's zijn digitaal beschikbaar. Dit is tevens het geval voor het dagboek, de foto's, de plannen en tekeningen.

1m

Archeologisch vooronderzoek Oostakker - Krijtestraat

Plan 1 Situering

Werkputten

Structuur

Hoogte spoor in m TAW

Hoogte maaiveld in m TAW

Nieuwe/nieuwste tijd

Onbepaald

Natuurlijk

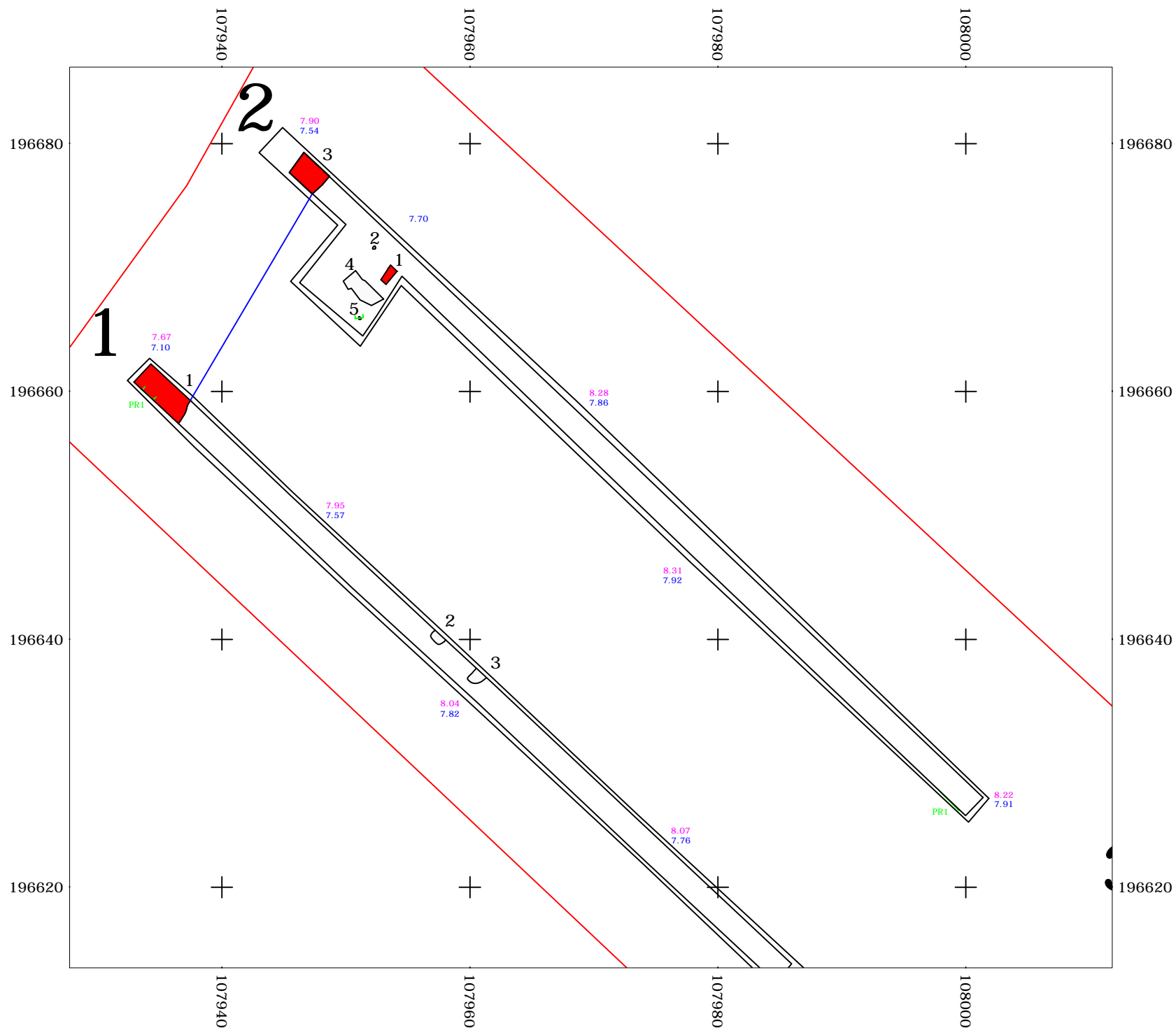

Coördinaten in Lambert 72

Formaat: A4
ID: Grondplan

All-Archeo bvba

Archeologisch vooronderzoek Oostakker - Krijtestraat

Plan 2 Detail

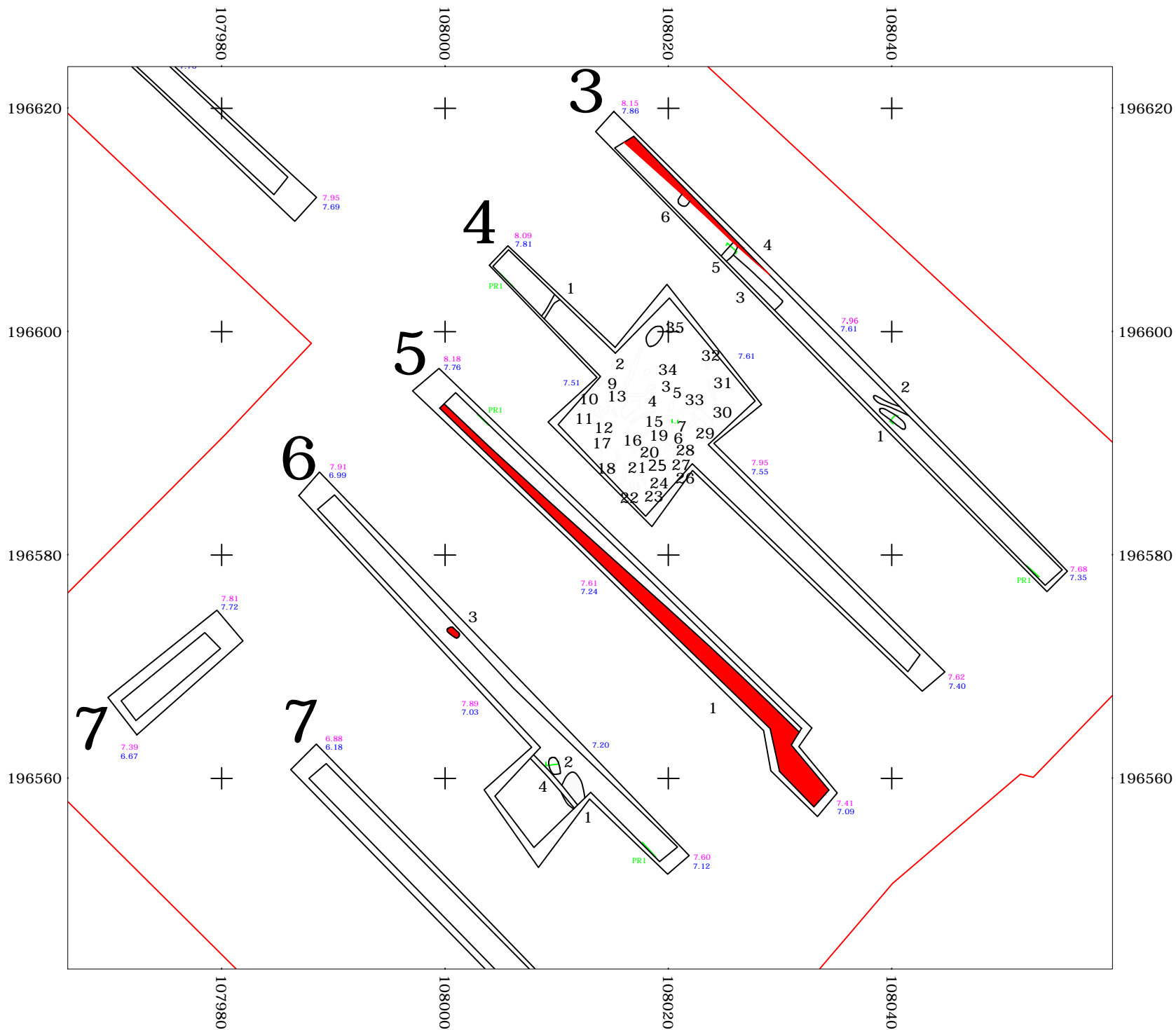
Werkputten	
Structuur	
Hoogte spoor in m TAW	
Hoogte maaiveld in m TAW	
Nieuwe/nieuwste tijd	
Onbepaald	
Natuurlijk	

Coördinaten in Lambert 72

Formaat: A4
ID: Grondplan

All-Archeo bvba

Archeologisch vooronderzoek Oostakker - Krijtestraat

Plan 3 Detail

Werkputten

Structuur

Hoogte spoor in m TAW

Hoogte maaiveld in m TAW

Nieuwe/nieuwste tijd

Onbepaald

Natuurlijk

Coördinaten in Lambert 72

Formaat: A4
ID: Grondplan

All-Archeo bvba